

Els ullals del linx

Karin Smirnoff

KARIN SMIRNOFF
ELS ULLALS
DEL LINX

MILLENNIUM⁸

Traducció del suec de Jordi Boixadós

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
TÍTOL ORIGINAL: *LOKATTENS KLOR*
PRIMERA EDICIÓ: MAIG DEL 2025
© KARIN SMIRNOFF I MOGGLIDEN AB, 2024
PUBLICAT D'ACORD AMB HEDLUND AGENCY
© DEL MAPA: EMILY FACCINI
© DE LA TRADUCCIÓ DEL SUEC: JORDI BOIXADÓS, 2025
© EDITORIAL PLANETA, S. A.
© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
AV. DIAGONAL, 662-664 – 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-3327-3
DIPÒSIT LEGAL: B. 6.896-2025
FOTOCOMPOSICIÓ: GRUP62
IMPRES A CATALUNYA – PRINTED IN CATALONIA

www.columnnaedicions.cat

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor. La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries. En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement. A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Queden expressament prohibits l'ús o la reproducció d'aquest llibre o de qualsevol de les seves parts amb el propòsit d'entrenar o alimentar sistemes o tecnologies d'intel·ligència artificial.

CAPÍTOL I

És de nit. Uns quants graus sota zero, tot i que som ben entrat el mes de maig. L'home avança per l'herba coberta de gebre cruixent, travessant el bosc amb l'objectiu a la vista, un parell de centenars de metres amunt pel riu Njakkaurebäcken, que passa pel costat de la mina abandonada de Gasskas, o «el clot», com l'anomena la gent del municipi.

A la llum d'una lluna clara i lluminosa s'alcen construccions i turons de ganga amuntegada com si fos un poble de muntanya abandonat. Des del seu lloc, ell no veu «el clot», i tampoc no és el seu propòsit.

Nota un tremolor de neguit a tot el cos, però no és cap poll acabat de sortir de l'ou, ell. Sap el que es fa. L'únic que necessita és descansar un mica. Deixa caure la motxilla, desplega la cadira i treu el termos.

Un parell de tasses més tard torna a veure-s'hi amb cor. Se li ha aquietat el pols. Respira un bon aire.

Treu la canoa de l'amagatall sota un avet on la va

deixar l'any passat. No hi ha fet gaires sortides. Només una, ara que hi pensa. Observa el fons per veure si hi ha desperfectes. Arrossega la canoa cap a l'aigua i la deixa lligada a un arbre fins que recupera l'alè.

Empeny l'embarcació amb l'ajut del rem. L'aigua borbolleja al voltant del buc. Ara es podrà deixar anar pel corrent, flotant un parell de centenars de metres en direcció al pont.

El pont sobre el riu es remunta al segle XVIII. Quan van posar en funcionament la mina, en algun moment cap a finals de la dècada de 1940, va adquirir la seva nova forma. Reforçat amb bigues de ferro per suportar la pressió dels vehicles que circulen, carregats fins dalt de mineral, en direcció a la costa. Des d'on és ell, a sota, s'entreveu l'antiga construcció de pedra del pont. Fragments de granit de proporcions perfectes encaixats els uns amb els altres, disposats d'aquesta manera en una època en què encara es donava valor a la bellesa.

Atura la canoa. Lentament, per no perdre l'equilibri, penja l'arnès de la motxilla al voltant d'una anella de ferro rovellada i l'aferma amb unes quantes voltes de corda. Hauria d'aguantar dotze quilos de pes. Deu vegades més i tot, de ben segur.

Les bandes d'adolescents saben més o menys com es fabrica una bomba. El que segurament no saben són els seus efectes segons la quantitat. L'àrea de perill per a un gram d'explosiu és de vint metres. Si la seva, de bomba,

en conté una quantitat sobredimensionada és perquè l'ha de col·locar en una superfície oberta. L'efecte de l'explosió és més eficient en una sala, un cotxe o qualsevol altre lloc tancat, i el que ell vol és assegurar-se que el pont es faci miques.

Li agradaria poder-se quedar a veure com passa, però s'ha prohibit a si mateix contemplar l'espectacle. Tècnicament parlant, tant se val si hi deixa la pell. Ha viscut una vida plena. Ara bé, encara té coses pendents a fer abans que la llum del cel li reclami l'ànima.

Lliga el rellotge de polsera a la llanterna frontal. És un quart i cinc de quatre. Rema una mica per agafar velocitat i després es deixa anar altra vegada per l'aigua primaveral, que està a dos graus de temperatura, fins que ja no es veu el pont.

Torna a amagar la canoa sota un arbre. Pensa que no aniria malament deixar-hi caure unes quantes branques d'avet, però s'ha quedat sense forces. En l'últim tram abans d'arribar al cotxe s'ha d'aturar unes quantes vegades. La respiració no emet xiulets. Després para.

Llençols frescos contra un cos suat. El diari del matí i una altra tassa de cafè. Redreça el coixí rere l'esquena i agafa el mòbil de prepagament.

Un quart de cinc és una bona hora perquè els habitants de Gasskas es despertin amb el soroll de la pròxi-

ma guerra mundial. La seva guerra, la d'ell. Deixa el mòbil. Es gira cap a la paret per escoltar el so distant dels tons greus de l'explosió.

Llàstima de termos, que era dels bons, és l'últim que pensa abans d'endormiscar-se.

O és que ha arribat a dormir? Torna el dolor.

Per un moment s'havia imaginat que se l'havia tret de sobre. Amb la concentració en altres coses, amb l'excitació, les fiblades a l'esquena havien afluixat, i la tos s'havia arraulit com un gatet que fa la digestió.

Ara torna a notar com s'esquinça per dintre. Al cap d'un quart d'hora aconsegueix arribar al vàter. Pixa, s'afaita, malgrat tot —no ha sigut mai un descuidat—, s'asseu a posar una altra cafetera i s'espera fins que fan les notícies de les set.

A un quart de cinc de la matinada ha esclatat una càrrega explosiva que s'ha deixat sentir a gran part de Gasskas. Segons la policia es tracta d'un explosiu de gran potència que, entre altres coses, ha afectat el pont sobre el riu Njakkaurebäcken, que antigament els vehicles utilitzaven per transportar mineral extret de la mina de Gasskasgruvan.

«En aquests moments mirem d'orientar-nos dins de la zona, entre altres motius per assegurar-nos que no hagi pres mal ningú. Hem classificat l'atac com a destrucció general amb perill per a la població fins que la

investigació estableixi les causes de l'explosió», diu Hans Faste, de la unitat de delictes greus de la policia de Gasskas.

Un bon començament, si més no, constata ell mentre passa pantalles de l'edició digital del *Gaskassen*. Malgrat les circumstàncies, avui serà un dia distret.

CAPÍTOL 2

De qui és la idea?
De la Svala, i per raons diverses.
Primer motiu: l'Ester Södergran, que és nova al *Gaskassen* i busca donar-li una nova empenta. Segon: la Svala Hirak, que hi fa de becària i l'ajuda. Tercer: la Lisbeth Salander, que li va enviar un dron com a regal de Nadal.

—Saps d'alguna casa abandonada que estigui bé?
—diu l'Ester—. Hauríem de poder fer un article sobre cases embruixades per al suplement del cap de setmana.

—N'hi ha un munt, però no sé si n'hi ha d'embruixades —contesta la Svala.

Fan una llista. Trien les més espectaculars. En un municipi com Gasskas no hi falten els llocs on no hi viu ningú. La majoria són antigues casetes i cabanes per a treballs de fusteria que, per una raó o altra, han quedat buides. Un propietari sense descendència, una disputa per una herència o un indret vora una pista forestal

transitada que antigament era pràctic, però que avui dia amb prou feines serveix per vendre'n la fusta perquè en facin pasta de paper.

L'última casa de la llista és el sanatori.

Igual que altres sanatoris, l'edifici és en un lloc d'allò més solitari, en un paratge elevat i bonic a la vora d'un llac.

—«A diferència del de Sandträsk, geogràficament proper, que va estar operatiu mig segle i va acollir quasi trenta mil persones, el sanatori de Gasskas ocupa un lloc imperceptible en la història de la medicina sueca».

La Svala ho ha buscat a Google i llegeix el resultat en veu alta.

—«El sanatori, amb capacitat per a trenta pacients, va ser construït el 1945, principalment per alleujar Sandträsk de l'arribada de fugitius infectats de tuberculosi. El 1963 en van marxar els últims pacients. Des d'aleshores, l'edifici es va fer servir, entre altres funcions, per al tractament de drogoaddictes i com a centre d'acollida de refugiats de la guerra dels Balcans. Des de mitjans de la dècada de 2000, l'edifici està buit. A causa de la seva situació aïllada i del seu estat d'abandonament, s'ha discutit la possibilitat d'enderrocar-lo».

—Haurien d'haver-lo enderrocat el desembre del 2021, però es veu que el van vendre. Anem-hi de seguida. Ja ens va bé si hi ha algú. Potser saben alguna

cosa de fantasmes —diu l'Ester sense aixecar-se; al contrari, continua escrivint.

La Svala contempla el perfil de l'Ester, seriós i immòbil, absorta com deu estar en algun pensament i amb la mirada clavada en algun punt més enllà de la sala.

En les setmanes que fa que la Svala és becària s'ha creat una amistat entre elles. «Com germanes», pensa la Svala. Una germana gran amb qui parlar i fer bromes, que l'escolta i li contesta sense sarcasmes i sense fer gestos amb les mans per treure-se-la de sobre, com fan els adults, que li envia missatges per SMS per preguntar-li com està, que comparteix coses i de qui aprèn.

La Svala absorbeix tot el que pot. Inventava titulars, escriu entrades. Disposava les paraules en els ajustats formats dels articles.

«Ostres, Svala, jo escric, però tu, tu ets una artista de les paraules!», arriba a exclamar l'Ester.

Tot i que li agraden més altres coses, com ara «hòstia, Svala, mira quina foto que t'he fet; tu t'adones que guapa que ets?», i llavors es desperta alguna cosa en el camí de la crisàlide a la papallona.

En la consideració que té de si mateixa, igual que en el que veu en les mirades dels altres, hi ha alguna cosa que ha canviat. Ja no és invisible.

Segueixen el GPS. Travessen llogarrets, voregen llacs i salven turons fins que arriben al final.

Hi ha un indicador i tot. Dos. Un d'antic amb el nom de l'indret i una variant moderna on s'informa el visitant que es tracta d'una propietat privada i vigilada amb càmeres. A més, han afegit una barrera al camí.

—Què fem? —diu la Svala.

—Aparquem i hi anem.

La rotonda de l'esplanada, ben pomposa en els seus dies de glòria, amb tanques de moixera de guilla retallades i una font ornamental, es veu tan deixada com la casa. No hi ha vehicles ni persones a la vista. L'hivern ha esqueixat un vell bedoll. I també el pal de la bandera. Als indrets més ombrívols encara hi queden restes de congestes.

—Aquí no hi ha ningú —diu la Svala.

—Però de mosquits sí que n'hi ha —constata l'Ester, mentre dona un cop d'ull al voltant.

La Svala deixa que un mosquit se li quedi al braç fins que hagi acabat de xuclar.

—Aquests que surten ara són femelles que s'han despertat de la hibernació —diu—. Segur que estan mortes de gana.

—Sort en tenen que poden picar els amants dels animals —contesta l'Ester, alhora que n'esclafa un parell.

Proven la porta, que està tancada, i fan una volta

entre els annexos, però allà tampoc no hi poden entrar. De tant en tant, els sembla que senten sorolls, si bé, quan s'aturen i paren l'orella, el lloc està silenciós excepte per la remor de fons de la natura.

Continuen cap a la part del darrere. A les finestres de la planta baixa, els vidres han estat substituïts per làmines d'aglomerat. Hi ha llocs on l'arrebossat s'ha després.

—No és gens fàcil buscar fantasmes si no es pot entrar allà on són. Val més que ho deixem córrer i que busquem algú que ens obri —diu l'Ester, i llavors para en sec—. Ei, no sents un cotxe? Potser no és gaire bona idea que ens vegin. Al cap i a la fi, això és propietat privada.

Es posen a córrer cap al bosc i no s'aturen fins que surten allà on el camí particular es converteix en camí de pas.

Entre els arbres veuen el cotxe de la redacció. I, al costat, un home que parla per telèfon.

La situació no té res d'estrany, de fet. L'Ester salta a la cuneta i s'encamina cap a l'home.

—Hola —crida des de la distància—, vols que aparti el cotxe?

La Svala no sent la resposta. Es queda esperant darrere d'un arbre fins que l'home s'ha allunyat.